

Беседа Епископа Артемија у Недељу о митару и фарисеју, 5.2.2017. године у манастиру Свете великомученице Марине у Дудовици

У име Оца и Сина и Светога Духа!

Данас, браћо и сестре, почиње најсветији период у току године. Данас почиње припрема за славно Васкрсење Христово. Данас почиње почетак светога и часнога поста. У ствари, данас је прва припремна недеља која нас припрема и уводи у тајну светога и великога поста.

Ова недеља се зове Недеља митара и фарисеја. Чули смо у данашњем светом Јеванђељу о чему се ради. Ради се о два различита приступања Богу оних који у Бога верују, не говоримо о онима који не верују, него о онима који верују. Имају два начина како приступају Господу. Зато каже у нашем Јеванђељу данас: *"Два човека уђоше у храм да се моле Богу."* Значи, били су верујући људи. Један је стао испред, напред у цркви и молио се наглас: *"Господе, хвала ти што нисам као остали људи, разбојници, прељубочинци, неправедници или као овај цариник иза мене."* А тај цариник или митар, како се зове, он је стајао позади у храму, није смео ни очи да подигне к небу, него је био себе у прса своја, и говорио само једну кратку молитву: *"Боже, милостив буди мени грешноме!"* И Господ завршава ову кратку причу своју: *"И овај дакле, цариник отиде кући својој оправдан а не онај први, фарисеј"*. Јер, каже: *"Сваки који се подиже, који се узноси, понизиће се, а који се понижава биће узвишен, узвисиће се"*.

То је једина деоба, браћо и сестре, људи у овоме свету, било и данас је. Зашто фарисеј отиде кући неоправдан кад је имао добра дела? Он што је говорио није лагао. Он је постио два пута у недељи, давао је десетак цркви, није чинио разбојништво, није био разбојник, није чинио прељубу, није чинио неправду никоме, а ипак није отишао оправдан. Шта је то уништило његова добра дела? Управо та његова сујета и гордост, што се

он хвалио тим својим делима. Хвалио се не пред људима, него пред Богом који њих зна, али откуда такав став тога фарисеја? Од гордости, браћо и сестре. Гордост је узрок свих осталих грехова, мајка свих осталих грехова и где се она усели у душу човека, онда она упропасти све оно што је духовно, што је божанско, што нас приближава Богу.

А цариник, зна се ко су они били, као и данас - они који скупљају порезе од народа за државу али понешто и за себе. Зато су цариници у то време, у јеврејском народу били веома презрени људи. Сматрали су се јавним грешницима, који, ето, на неправедан начин стичу неко своје богатство. Дакле, он је био цариник, али имао је нешто што фарисеј није имао. Имао је смирење. Био је свестан својих грехова, био је свестан своје немоћи, свога духовног сиромаштва, и зато није се усудио да подигне ка небу очи своје, него само се тукао у груди своје и говорио: *"Боже, милостив буди мени грешноме!"* Та његова скрушена и смирена молитва њега је у ствари оправдала. То је пут спасења. Каже свети Григорије Богослов: *"Спасење је у смирењу."* Најкраће речено, спасење је смирење. Онај ко не смири себе у овоме животу, он не може ући ни у Царство Небеско, као што фарисеј није отишао кући оправдан.

Господ је често пута у своме Јеванђељу наглашавао врлину смирења као нешто супротно гордости, зато је и ставио у својој беседи на гори као прво блаженство: *"Блажени сиромашни духом, јер је њихово Царство Небеско."* Сиромашни духом то су, у ствари, смирени људи који се ничим не хвале, ничим не истичу, не стављају себе испред других него себе сматрају нижим од свих осталих. И гле, они већ имају Царство Небеско овде на земљи, а када пођу са ове земље онда су пред њима отворена врата Царства Небескога и врата вечнога и блаженога живота.

Данас почиње дакле, браћо и сестре, пост, свети ускршњи пост, али, пост душе. А кроз три недеље улазимо и у пост телом, када почиње пост уздржавањем од поједине хране, а данас је почетак, дакле, сабирање нашега у себе, сагледавање своје

садржине у души својој и чување себе од мајке свих грехова, од гордости и свих осталих њених потомака. То је дакле пост душе, да се чувамо од свих грехова и да се трудимо да са смирењем проживимо овај живот наш овде на земљи, како би из њега отишли оправдани, како би и ми чули ове блажене речи Господње: *"И овај отиде оправдан кући својој."* Да и ми из овога света кренемо оправдани у Царство Небеско, тамо где нас наш Господ очекује. Али зато треба да припремамо себе још од данашњег дана, а не само од данас па до Ускрса, него целога живота свога да негујемо у себи врлину смирења и осталих врлина које је Господ оставио у своме Јеванђељу да се њима спасавамо и да по њима живимо.

Нека Господ дарује свима нама, да нам заиста овај припремни период од три недеље и свети часни пост буду на исцељење и спасење душе и тела, како би смо дочекали празник Васкрсења Христовога, а самим тим и припремили себе за наше васкрсење када дође време за то. Да би смо и ми нашли тамо где се налази онај цариник и остале смирене слуге Божије, да се нађемо ми са њима и да славимо са њима свима Оца и Сина и Светога Духа кроза све векове и сву вечност. Амин.